

6. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури / Пер. с англ. – М.: Дело, 1997. – 704 с.

7. Пономаренко В. С. Механизм прийняття управлінських рішень на підприємстві: процесний підхід. / В. С. Пономаренко, С. В. Мінухін, О. М. Беседовський. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2005. – 240 с.

8. Рейнжининг корпорации: Манифест революции в бизнесе. М. Хамер, Дж Чампи / Пер. с англ. Ю. Е. Корнилович. – М.: Манн, Иванов и Фебер, 2006. – 287 с.

9. Робсон М. Рейнжининг бизнес-процессов: Практическое руководство / М. Робсон, Ф. Уллах / Пер. с англ. под ред. Н. Д. Эриашвили. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 222 с.

REFERENCES

Kovalenko, S. M., and Lebedynets, V. O. *Kontseptualni osnovy system upravlinnia yakistiu. Osnovopolozhni pryntsyupy mizhnarodnoho standartu ISO 9000:2000* [Conceptual foundations of quality management systems. The fundamental principles of the International Standard ISO 9000:2000]. Kharkiv: NFAU; Zoloti storinky, 2003.

Kotler, F., Armstrong, G., and Senders, Dzh. *Osnovy marketinga* [Principles of Marketing]. M.; SPb.; K.: Viljams, 1999.

Kryvoruchko, O. M. *Menedzhment yakosti na pidpriemstvakh avtomobilnoho transportu: teoriia, metodolohiia i praktyka* [Quality Management Road Transport: Theory, Methodology and Practice]. Kharkiv: KhNADU, 2006.

Khamer, M., and Champi, Dzh. *Reinzhiniring korporatsii: Manifest revoliutsii v biznese* [Reengineering the Corporation: A Manifesto revolution in business]. Moscow: Mann, Ivanov i Feber, 2006.

Menar, K. *Ekonomika organizatsiy* [Business organizations]. Moscow: INFRA-M, 1996.

Meskon, M., Albert, M., and Khedouri, F. *Osnovy menedzhmenta* [Fundamentals of Management]. Moscow: Delo, 1997.

Maslovich, A., and Shebko, Yu. *Modelirovanie i analiz povedeniia biznes-protsessov* [Modeling and analysis of the behavior of business processes]. Moscow: INFRA-M, 2002.

Ponomarenko, V. S., V Minukhin, S., and Besedovskiy, O. M. *Mekhanizm pryiniattia upravlinnskykh rishen na pidpriemstvi: protsesnyi pidkhid* [The mechanism of decision-making in the enterprise: a process approach]. Kharkiv: KhNEU, 2005.

Robson, M., and Ullakh, F. *Reinzheniring biznes-protsessov* [Business Process Reengineering]. Moscow: INFRA-M, 2003.

УДК 637.1

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ТА СТРУКТУРИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

© 2014 АРИЧ М. І.

УДК 637.1

Арич М. І. Порівняльний аналіз динаміки та структури фінансово-економічних результатів підприємств молочної промисловості України

У роботі досліджено динаміку та структуру фінансово-економічних результатів підприємств молочної галузі протягом 2008 – 2012 рр., що дає можливість виявити основні тенденції зміни та характер розвитку даної промисловості. Динаміка фінансово-економічних результатів п'яти обраних для дослідження підприємств молочної промисловості України є позитивною у зростанні їх абсолютних значень, однак стосовно відносних показників рентабельності (збитковості) ситуація є протилежною. Аналіз загальних тенденцій економічного результату – доходу (виручки) від реалізації продукції показав протягом 2008 – 2012 рр. позитивну динаміку збільшення даного показника практично на всіх суб'єктах молочної галузі. Кінцевий фінансовий результат у формі чистого прибутку (збитку) змінювався не так позитивно, що і призвело до формування показників збитковості та низьких значень рентабельності. При цьому варто зазначити наявність досить-таки позитивної тенденції збільшення якісного та кількісного складу результатів виробничої діяльності окремих підприємств.

Ключові слова: фінансово-економічні результати, дохід, прибуток, збиток

Табл.: 5. **Бібл.:** 9.

Арич Михайло Іванович – аспірант, кафедра фінансів, Національний університет харчових технологій (вул. Володимирська, 68, Київ, 01601, Україна)
E-mail: arych19891@rambler.ru

УДК 637.1

UDC 637.1

Арич М. И. Сравнительный анализ динамики и структуры фінансово-экономических результатов предприятий молочної промисловості Украины

В работе исследованы динамика и структура фінансово-экономических результатов предприятий молочної отрасли в течение 2008 – 2012 гг., что дает возможность выявить основные тенденции изменения и характер развития данной промышленности. Динамика фінансово-экономических результатов пяти выбранных для исследования предприятий молочної промышленности Украины является положительной в росте их абсолютных значений, однако, что касается относительных показателей рентабельности (убыточности), то здесь ситуация противоположна. Анализ общих тенденций экономического результата – дохода (выручки) от реализации продукции показал в течение 2008 – 2012 гг. положительную динамику увеличения данного показателя практически на всех субъектах молочної отрасли. Конечный финансовый результат в форме чистой прибыли (убытка) менялся не так положительно, что и привело к формированию показателей убыточности и низких значений рентабельности. При этом стоит отметить наличие вполне положительной тенденции увеличения качественного и количественного составов результатов производственной деятельности отдельных предприятий.

Ключевые слова: фінансово-экономические результаты, доход, прибыль, убыток.

Табл.: 5. **Библ.:** 9.

Арич Михаил Иванович – аспирант, кафедра финансов, Национальный университет пищевых технологий (ул. Владимирская, 68, Киев, 01601, Украина)
E-mail: arych19891@rambler.ru

Arych M. I. Comparative Analysis of Dynamics and Structure of Financial and Economic Results of Enterprises of Dairy Industry of Ukraine

The article studies dynamics and structure of financial and economic results of dairy industry enterprises during 2008 – 2012, which gives a possibility to reveal main tendencies of changes and character of development of this industry. Dynamics of financial and economic results of five Ukrainian dairy enterprises selected for the study is positive in growth of their absolute values, however, if we speak about relative indicators of profitability (unprofitableness) the situation here is opposite. Analysis of general tendencies of the economic result – income (receipts) from sales of products showed positive dynamics of increase of this indicator practically in all subjects of the dairy industry during 2008 – 2012. The final financial result in the form of net profit (loss) changed not so positively, which resulted in formation of indicators of unprofitableness and low values of profitability. Moreover, we should note availability of a quite positive tendency of increase of qualitative and quantitative compositions of results of production activity of individual enterprises.

Key words: financial and economic results, income, profit, loss.

Tabl.: 5. **Bibl.:** 9.

Arych Mykhaylo I. – Postgraduate Student, Department of Finance, National University of Food Technology (vul. Volodymyrska, 68, Kyiv, 01601, Ukraine)
E-mail: arych19891@rambler.ru

Ефективне управління фінансово-економічними результатами будь-яких підприємств неможливе без попереднього аналізу стану та якості самих об'єктів управління, а також дослідження динаміки їх зміни та коливання в часі, виявляючи при цьому основні фактори впливу. Крім цього, поряд з вказаним аналізом необхідно шукати все можливі методи та інструменти підвищення ефективності і результативності управлінських дій та роботи підприємства в цілому. Сучасний етап розвитку молочної промисловості України характеризується неоднозначними темпами виробництва та постійним пошуком ефективних варіантів ведення господарства, на що вплинула і світова економічна криза, і ринкові умови, що вимагають від менеджерів топ-рівня прийняття найраціональніших управлінських рішень для створення конкурентних переваг, утримання чи збільшення частки ринку збуту виробленої продукції. Особливої уваги під час вивчення молочної галузі потрібно приділити дослідженню фінансово-економічних результатів її підприємств, що дозволить виявити тенденції даних показників, аналізуючи які, можна судити про стан системи управління підприємствами в цілому та результатами їх діяльності зокрема.

Молочна галузь є однією з основних структур харчової промисловості, тому аналізу її фінансово-економічного стану та показників діяльності приділена увага багатьох науковців, серед яких ґрунтовні дослідження складають праці таких вчених, як Кобрин Л. М., Яхно Т. П., Ніколаєва В. П., Васильчак С. В., Шелест О. А., Семененко О. Г., Кобута І. В., Клочко В. М., Якимчук Т. В. та багато інших. В основному вони аналізують ефективність функціонування молочної галузі та основних показників діяльності підприємств, таких як дохід, прибуток, кількість виготовлення продукції у натуральних та вартісних показниках, а також стан і перспективи розвитку ринку молочних продуктів.

Метою статті є дослідження загальних тенденцій динаміки та структури фінансово-економічних результатів діяльності підприємств молочної промисловості України.

Аналіз фінансово-економічних результатів підприємств молочної промисловості в Україні показав позитивну динаміку збільшення доходу (виручки) від реалізації продукції протягом 2008 – 2012 рр., а також формування чистого прибутку у кінці періоду. Тому перейдемо до вивчення фінансово-економічних результатів діяльності окремих п'яти підприємств молочної промисловості, що займаються схожими та навіть однаковими видами економічної діяльності. Вважаємо, що саме такий перелік підприємств з вказаним видом основної діяльності з високою об'єктивністю буде презентувати всіх суб'єктів господарювання, що займаються переробленням молока та виробництвом сиру (табл. 1).

Загалом динаміка доходу (виручки) за 2008 – 2012 рр. вибраних підприємств характеризується збільшенням вказаного показника в кінці періоду, порівнюючи з значенням на початку, для чотирьох суб'єктів господарювання з п'яти: доходу від реалізації продукції ПАТ «Вімм-Біаль-Данн Україна» зріс на 516965 тис. грн, або на 50,9%; ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод» – на 189939 тис. грн, або 60,9%; ПАТ «Херсонський маслозавод» – 28893 тис. грн, або 71,3%; ПАТ «Чернігівський молкозавод» – 53517 тис. грн, або 54,0%. Однак така тенденція притаманна не для всіх суб'єктів господарювання.

Наступним етапом формування кінцевих фінансових результатів є зменшення доходу (виручки) від реалізації продукції на суму собівартості реалізованої продукції та різних відрахувань з доходу, що передбачає собою показник валового прибутку (збитку) від реалізації продукції (табл. 2).

У цілому можна говорити про позитивну динаміку зростання показника валового прибутку протягом 2008 – 2012 рр. трьох досліджуваних суб'єктів господарювання з п'яти: ПАТ «Вімм-Біаль-Данн Україна» збільшив валовий прибуток з 169214 тис. грн у 2008 р. до 357047 тис. грн у 2012 р., тобто на 187833 тис. грн, або 111,0%; ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод» – на 59576 тис. грн, або 177,4%; ПАТ «Чернігівський молкозавод» – на 14643 тис. грн, або 60,2%. Інші підприємства, ПАТ «Криммолоко» та ПАТ «Херсонський маслозавод», характеризуються зменшенням валового прибутку від реалізації продукції на 10724 тис. грн, або 62,0%, і на 3025 тис. грн, або 47,6% відповідно.

Одним із основних проміжних етапів між доходом (виручкою) від реалізації продукції та чистим прибутком (збитком) є визначення фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування, що становить різницю між сумою валового прибутку (збитку) і фінансових доходів, та різного роду витрат пов'язаних зі збутовою і адміністративною діяльністю (табл. 3).

Фінансові результати (прибуток, збиток) від звичайної діяльності до оподаткування вже набагато ближче за своїм абсолютним значенням до кінцевих фінансових результатів – чистого прибутку (збитку). Практично всі досліджувані підприємства характеризуються зміною початкового показника прибутку (збитку) у 2008 р. на протилежний у 2012 р., крім ПАТ «Херсонський маслозавод», прибуток якого зменшився за 2008 – 2012 рр. на 1779 тис. грн, або 85,2%. Фінансовий результат до оподаткування ПАТ «Вімм-Біаль-Данн Україна» у формі збитку зменшився на 134,4, що привело до прибутку у 2012 р. у сумі 16676 тис. грн. Аналогічний результат у ПАТ «Чернігівський молкозавод», збиток якого також зменшився, але вже на 9642 тис. грн, тобто 1759,5%.

Таблиця 1

Доход (виручка) від реалізації продукції*

№ п/п	Назва підприємства	2008 р., тис. грн	2009 р., тис. грн	2010 р., тис. грн	2011 р., тис. грн	2012 р., тис. грн
1	ПАТ «Вімм-Біаль-Данн Україна»	1015762	794837	1171673	1293448	1532727
2	ПАТ «Криммолоко»	171755	137634	118309	83329	64880
3	ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод»	312027	262112	339174	409506	501966
4	ПАТ «Херсонський маслозавод»	40506	44472	76054	57166	69399
5	ПАТ «Чернігівський молкозавод»	99170	108156	132398	139140	152687

* Складено автором на основі даних Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України.

Таблиця 2

Валовий прибуток (збиток) окремих підприємств молочної промисловості України*

№ п/п	Назва підприємства	2008 р., тис. грн	2009 р., тис. грн	2010 р., тис. грн	2011 р., тис. грн	2012 р., тис. грн
1	ПАТ «Вімм-Біллер-Данн Україна»	169214	139828	192734	230764	357047
2	ПАТ «Криммолоко»	17310	13956	14573	3868	6586
3	ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод»	33578	12502	32111	62348	93154
4	ПАТ «Херсонський маслозавод»	6358	5311	8703	1785	3333
5	ПАТ «Чернігівський молкозавод»	24309	30161	39641	26032	38952

* Складено автором на основі даних Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України.

Таблиця 3

Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування окремих підприємств молочної промисловості України*

№ п/п	Назва підприємства	2008 рік, тис. грн	2009 рік, тис. грн	2010 рік, тис. грн	2011 рік, тис. грн	2012 рік, тис. грн
1	ПАТ «Вімм-Біллер-Данн Україна»	-48432	-19290	-23008	-9200	16676
2	ПАТ «Криммолоко»	721	-1365	37	-10749	-15259
3	ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод»	-12149	18480	10234	38663	66842
4	ПАТ «Херсонський маслозавод»	2088	1035	3647	512	309
5	ПАТ «Чернігівський молкозавод»	-548	10546	-42545	14894	9094

* Складено автором на основі даних Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України.

Кінцевий фінансовий результат підприємств молочної промисловості в цілому по Україні характеризується поступовим зменшенням збитку до формування чистого прибутку у 2012 р. Однак, аналізуючи дані по п'яти вибраних суб'єктах молочної промисловості, видно, що для кожного з них притаманна своя тенденція зміни фінансового результату, який нерідко змінюється від чистого прибутку до збитку і навпаки протягом всього періоду 2008 – 2012 рр. (табл. 4).

Дані табл. 4 підтверджують, що для динаміки чистого прибутку (збитку) кожного із підприємств притаманний свій відмінний від інших характер зміни. Так, значення кінцевого фінансового результату ПАТ «Чернігівський молкозавод» практично кожного року змінювався з прибутку на збиток чи навпаки: із збитку в сумі 1540 тис. грн. у 2008 році до прибутку 10173 тис. грн. у наступному році, а вже 2010-2011 років результат аналогічний – збиток 43210 тис. грн. та прибуток 13327 тис. грн. відповідно. При цьому кінцевий фінансовий результат ПАТ «Вімм-Біллер-Данн Україна» змінюється аналогічно до динаміки показника в цілому по молочній галузі: зменшення суми збитку та формування у 2012 році чистого прибутку.

В узагальненому вигляді динаміка фінансово-економічних результатів – дохід (виручка) від реалізації продукції як економічний, та чистий прибуток (збиток) – як фінансовий, можна зобразити за допомогою показників рентабельності (збитковості) (табл. 5).

З табл. 5 видно, що більшість підприємств за основними показниками протягом досліджуваного періоду працювали збитково, однак кількість та якість збитковості, звичайно, на кожному з них є різною. Так, ПАТ «Херсонський маслозавод» за 2008 – 2012 рр. працював повністю рентабельно, але рівень даного показника з кожним роком падав і в кінці періоду коливався в межах 1-2%. Наступним підприємством з найбільшою кількістю показників рентабельності є ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод», де збитковість була зафіксована тільки за результатами 2008 р., а вже протягом наступних років рентабельність зростала досить-таки високими темпами. Однакова кількість показників рентабельності (збитковості) характерна для ПАТ «Вімм-Біллер-Данн Україна» та ПАТ «Криммолоко», однак якщо перше підприємство почало рентабельно працювати аж в кінці періоду, то друге з них показало позитивні результати тільки протягом 2008 р., а протягом наступного періоду збитковість зростала досить інтенсивно.

Таблиця 4

Чистий прибуток (збиток) окремих підприємств молочної промисловості України*

№ п/п	Назва підприємства	2008 р., тис. грн	2009 р., тис. грн	2010 р., тис. грн	2011 р., тис. грн	2012 р., тис. грн
1	ПАТ «Вімм-Біллер-Данн Україна»	-60295	-19292	-32452	-20176	1932
2	ПАТ «Криммолоко»	393	-1323	-103	-10749	-15259
3	ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод»	-10048	13338	6739	27603	51954
4	ПАТ «Херсонський маслозавод»	2050	833	2742	147	183
5	ПАТ «Чернігівський молкозавод»	-1540	10173	-43210	13327	8059

* Складено автором на основі даних Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України.

Рентабельність (збитковість) окремих підприємств молочної промисловості України*

Рентабельність (збитковість) за показником	Рівень рентабельності (збитковості), %				
	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
ПАТ «Вім-Біль-Данн Україна»					
Власного капіталу	-75,1	-47,7	-223,5	170,9	-24,0
Активів	-14,6	-5,6	-8,8	-4,3	0,4
Необоротних активів	-32,3	-10,2	-16,7	-8,0	0,6
Оборотних активів	-26,6	-12,5	-18,8	-9,2	1,2
Позикового капіталу	-18,1	-6,4	-9,2	-4,2	0,4
ПАТ «Криммолоко»					
Власного капіталу	1,1	-3,7	-0,3	-40,8	-141,5
Активів	0,5	-1,7	-0,1	-14,3	-25,3
Необоротних активів	0,6	-2,0	-0,1	-15,9	-27,7
Оборотних активів	3,1	-11,5	-1,1	-140,5	-289,3
Позикового капіталу	1,0	-3,1	-0,2	-21,9	-30,8
ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод»					
Власного капіталу	-27,9	35,5	14,5	44,0	50,6
Активів	-5,9	7,2	4,9	18,2	26,7
Необоротних активів	-9,9	10,1	7,1	27,3	41,5
Оборотних активів	-14,2	25,0	15,2	55,0	74,6
Позикового капіталу	-7,4	9,1	7,3	31,1	56,4
ПАТ «Херсонський маслозавод»					
Власного капіталу	42,1	13,2	34,0	1,6	1,9
Активів	8,6	4,1	13,6	0,8	1,1
Необоротних активів	44,4	16,2	47,9	2,2	2,4
Оборотних активів	10,8	5,5	19,1	1,2	2,1
Позикового капіталу	10,9	5,9	22,7	1,5	2,7
ПАТ «Чернігівський молокозавод»					
Власного капіталу	-14,2	67,1	-302,0	88,7	34,5
Активів	-3,0	15,5	-25,7	5,8	3,1
Необоротних активів	-15,2	108,9	-101,0	12,6	6,0
Оборотних активів	-3,7	18,0	-34,5	10,7	6,3
Позикового капіталу	-3,7	20,1	-28,1	6,2	3,4

* Складено автором на основі даних Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України.

Таким чином, динаміка та структура фінансово-економічних результатів даних підприємств у більшості випадків далека від ідеалу, однак наявна позитивна тенденція до покращення показників. При цьому основними шляхами покращення цільової структури використання фінансово-економічних результатів підприємства є:

1) визначення пріоритетного напрямку використання прибутку – капіталізації коштів, що спричинить до подальшого розвитку підприємства та покращення фінансових результатів від діяльності підприємства [7];

2) оптимізація розміру коштів, спрямованих на фонд споживання, зокрема грошових коштів, спрямованих на матеріальне заохочення працівників, що сприятиме підвищенню продуктивності праці і, як наслідок, – розміру прибутку в майбутні періоди, а також соціального розвитку підприємства;

3) розрахунок оптимального розміру резервного фонду та скерування коштів на забезпечення його збільшення [1];

4) оптимізація коштів в інші цільові фонди та на інші цілі;

5) забезпечення умов діяльності підприємства за яких прибуток, який підлягає розподілу підприємства, не буде використовуватися для сплати підприємством штрафних санкцій;

6) складання детального плану використання та розподілу прибутку підприємства з визначеними датами та конкретним кошторисом;

7) проведення чіткого контролю за виконанням поставлених завдань у плані використання та розподілу прибутку;

8) проведення економічної роботи щодо аналізу динаміки та чинників отриманих прибутків у базовому періоді.

ді, виявлення резервів, що сприятимуть максимізації прибутку, а також планування формування, розподілу та використання прибутку на наступні періоди [3; 4; 9].

Крім цього, ключовими особливостями оптимізації процесу управління фінансово-економічними результатами підприємств молочної промисловості, що і визначають їх майбутній склад та структуру, повинні бути:

- ✦ удосконалення планування розподілу фінансових ресурсів підприємств;
- ✦ підвищення вимог до організації управління матеріальними ресурсами підприємств;
- ✦ посилення ролі функції регулювання у формуванні кредитної політики підприємств;
- ✦ проведення ефективного контролю результатів підприємств [2; 6];
- ✦ забезпечення оптимізації управління кінцевими фінансовими результатами відповідно до загальнодержавної стратегії економічного та соціального розвитку;
- ✦ створення специфічних центрів відповідальності за реалізацію оперативних та поточних планів суб'єкта господарювання;
- ✦ підвищення взаємодії керівної та виконавської функції органів управління результатами [5; 8].

ВИСНОВКИ

Динаміка фінансово-економічних результатів п'яти вибраних для дослідження підприємств молочної промисловості України в цілому є позитивною у зростанні їх абсолютних значень, однак, що стосується відносних показників рентабельності (збитковості), то тут ситуація дещо протилежна. Аналіз загальних тенденцій економічного результату – доходу (виручки) від реалізації продукції показав протягом 2008 – 2012 рр. позитивну динаміку збільшення даного показника на всіх суб'єктах молочної галузі крім ПАТ «Криммолоко», де дохід скоротився з 171755 тис. грн у 2008 р. до позначки 64880 тис. грн у 2012 р., тобто зменшився на 106875 тис. грн, або 62,2%. Кінцевий фінансовий результат у формі чистого прибутку (збитку) змінювався не так позитивно, що і призвело до формування показників збитковості та низьких значень рентабельності. Так, чистий збиток у своїй діяльності отримували практично всі підприємства крім ПАТ «Херсонський маслозавод», але абсолютна сума його прибутку постійно зменшувалася з 2050 тис. грн у 2008 р. до 183 тис. грн у 2012 р., тобто на 1867 тис. грн, або 91,1%. Отже, у цілому динаміка показників фінансово-економічних результатів є позитивною, однак підприємства не завжди отримували прибуток, а якщо й отримували, то його величина нерідко була на низькому рівні. При цьому варто відмітити наявність досить-таки позитивної тенденції збільшення якісного та кількісного складу результатів виробничої діяльності окремих підприємств на кожному з етапів формування і розподілу фінансово-економічних результатів. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильчак С. В. Особливості функціонування ринку молока і молочної продукції / С. В. Васильчак [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnl/15_4/357_Wasyliczak_15_4.pdf
2. Зацна Л. Поведінка суб'єктів бізнесу молочної промисловості з огляду на вступ України до СОТ / Л. Зацна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/zhurnalu/Nauka%20moloda/Nauka%20moloda_10.pdf

3. Зацна Л. Тенденції споживання якісних молочних продуктів на українському та зарубіжному ринках / Л. Зацна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/je/ua/2011_1/je-1-ua/06Z_ua.pdf

4. Кобрин Л. М. Ефективність функціонування молочеробних підприємств на ринку молочної продукції / Л. М. Кобрин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/PORTAL/Chem_biol/Vsna/ekon/2011_6_1/14.pdf

5. Кобута І. В. Державна політика регулювання молочного сектору для забезпечення продовольчої безпеки країни в зв'язку із вступом до СОТ та євроінтеграційними процесами / І. В. Кобута [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnu/2009_141/09kiv.pdf

6. Ніколаєва В. П. Розвиток харчової промисловості та формування доходів з операційної діяльності підприємств галузі / В. П. Ніколаєва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/Agroin/2010_1-3/NIKOLAEVA.pdf

7. Семененко О. Г. Прогнозування розвитку молока продуктового комплексу АПК / О. Г. Семененко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2010_15_1/Semene.pdf

8. Шелест О. Л. Розвиток молочної промисловості України / О. Л. Шелест [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/knp/2011_205/knp205_251-254.pdf

9. Яхно Т. П. Стан та особливості розвитку ринку молокопереробної промисловості України / Т. П. Яхно [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ape/2011_2/APE-2011-02/48-53.pdf

REFERENCES

Kobryn, L. M. "Efektyvnist funktsionuvannia molokopererobnykh pidpriemstv na rynku molochnoi produktsii" [Effectiveness of milk processing plants in the dairy market]. http://archive.nbu.gov.ua/PORTAL/Chem_biol/Vsna/ekon/2011_6_1/14.pdf

Kobuta, I. V. "Derzhavna polityka rehuliuвання molochnoho sektoru dlia zabezpechennia prodovolchoi bezpeky krainy v zv'язku iz vstupom do SOT ta ievointehratsiinymy protsesamy" [Public policy regulating the dairy sector for food security in connection with the accession to the WTO and the European integration processes]. http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnu/2009_141/09kiv.pdf

Nikolaieva, V. P. "Rozvytok kharchovoi promyslovosti ta formuvannia dokhodiv z operatsiinoi diialnosti pidpriemstv haluzi" [The development of the food industry and of income from operations of the industry]. http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/Agroin/2010_1-3/NIKOLAEVA.pdf

Semenenko, O. H. "Prohnozuvannia rozvytku molokoproduktovoho kompleksu APK" [Prediction of APC complex of milk]. http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2010_15_1/Semene.pdf

Shelast, O. L. "Rozvytok molochnoi promyslovosti Ukrainy" [The development of the dairy industry in Ukraine]. http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/knp/2011_205/knp205_251-254.pdf

Vasylichak, S. V. "Osoblyvosti funktsionuvannia rynku moloka i molochnoi produktsii" [Features functioning of the market in milk and milk products]. http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnl/15_4/357_Wasyliczak_15_4.pdf

Yakhno, T. P. "Stan ta osoblyvosti rozvytku rynku molokopererobnoi promyslovosti Ukrainy" [Status and characteristics of market dairy industry of Ukraine]. http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ape/2011_2/APE-2011-02/48-53.pdf

Zatsna, L. "Povedinka sub'iektiv biznesu molochnoi promyslovosti z ohliadu na vstup Ukrainy do SOT" [The behavior of business entities dairy industry in view of Ukraine's accession to the WTO]. http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/zhurnalu/Nauka%20moloda/Nauka%20moloda_10.pdf

Zatsna, L. "Tendentsii spozhyvannia iakisnykh molochnykh produktiv na ukrainskomu ta zarubizhnomu rynkakh" [Trends in the consumption of high-quality dairy products for Ukrainian and foreign markets]. http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/je/ua/2011_1/je-1-ua/06Z_ua.pdf